

„עדה ביצועיסטית משחיתה את הארץ ללא תקנה...“

„קופסאות-קופסאות מכסות את הארץ כאבעבועות לבנות...“

„ההיסטוריה לא תסלח לנו על רצח נשמת ירושלים...“

השני כניציה

להלן דבריו של אורי אבנרי במיסגרת הדיון על משרד-השיכון. הדברים היו מלווים מוסיקת-רקע של קריאות-ביניים, שלא נקלטו בפרוטוקול.
אורי אבנרי: אדבר על אשר לא דיבר השר — על פרק אחר, חשוב וחשוך, של מיפעל הבנייה. השר דיבר על כמה. הוא לא דיבר על איך.

אבעבועות לבנות

מאז נעלם מבית זה הסופר יוהר סמילנסקי, נותרתי אולי המוהיקני האחרון התובע כאן את עלבונה של הארץ. לא ארץ מופשטת, אלא הארץ שישנה; לא ארץ-ישראל של מצעים ופרגומות, אלא ארץ-ישראל של הרים וגבעות ושפלה וערבה.

- זו הארץ, אשר עדה של ביצועיסטים פשטה עליה —
- מכערת ומשחיתה אותה ללא תקנה —
- מכסה אותה שיכונים-שיכונים, קופסאות-קופסאות, בן-עור מאובן ומתוכנן העומד על תילו —
- משנה את דמותה ללא הכר —
- הורסת את צביונה ויחודה והדרה —
- עד שלא נותר כימעט דבר מנוף ילדותנו, המדת נער רינו, מכורת שירינו —
- ובאה תחתה ארץ חסרת ייחוד ואופי, מין סלאם ניאר אמריקאי-מזרח-אירופי, מין אוסף של קוביות המכסה הרים ועמקים כאבעבועות לבנות —
- מחלה שפשטה מהריכנען ועד באר-שבע, מאילת ועד הכרמל, ואכלה כל חלקה טובה ויפה.
- כמה פעמים שמענו על כך מישראלות חסודות מפי שר-שיכון? כמה הבטחות של שינוי הובטחו?
- אך דבר לא השתנה, והשיכונזיציה של ה' ארץ נמשכת.
- האם זהו מחיר קליטת העלייה, האם גזירה משמים היא שאין לשכן המונים אלא במחיר רצח נשמת הארץ?
- אינני מאמין בכך, ואין אמת בכך.
- לא גזירת שמים היא, אלא גזירה של ביו-רקורטיה ביצועיסטית, חסרת דמיון ומעוף, זרה לרוח הארץ ומתנכרת לה, כיוורקסיה שמולדתה היא הסטאטיסטיקה, ואילו הארץ עצמה אינה בעיניה אלא אובייקט.
- על כל אלה לא אמר השר אף מילה אחת — ושתיקה כהוראה.

הרצח של ירושלים

ואם חטא חטאו כלפי הארץ כולה, הנה רובץ על פתחנו שפע נורא שבעתים — הפשע כלפי ירושלים.
פשע זה, אם קום יקום, אינו אלא רצח בכ' זונה תחילה, רצח נשמת עיר, רצח אשר ההיסטוריה העברית והעולמית לא תסלח לנו אותו לעולם.
ירושלים אינה עוד עיר, עוד עפולה, עוד קריית-מלאכי, עוד רמת-איב. ירושלים היא יהלום שאין שני לו, עוצר נשימה ביופיו, מרטיט לבבות עד קצות תבל.
מי שניגש לבנות בית אחד בירושלים, קול פנימי מצחה לו: של נעליך בחרדת-קודש, כי מצטרף ארה לזורות דורות של בוני ירושלים; מאז ימי היבוסי והכנעני, וימי הישראלי, ימי המוסלמי, ימי הצלבן, ימי סולימאן הנהדר וימי בוני היישוב החדש.

והנה נכנס בולמוס של ביצועים שובניסטי גם מבצע לשעורה של כלילת-היופי. תחרות של דמגוגיה, אשר רוממות ירושלים בפיה אך לכה גם בייחודה של ירושלים האמיתית, ה' חיה, הקיימת, הנושמת — חוגגת כאן את נצחונה העגום.

תחלה דיברו על שיכונים מיוחדים במינם. הביאו תמונות

ושירטוטים לתפארת. אך צאו וראו את רמות אשכול, שיגרה אפורה ומצופה-אבן, ואת הסלאם שעל הר-הצופים, מול פני פניני הבנייה של שר-גראח ושועפאט.
ולא די להם בכל אלה. בא השר שמעון פרס ומדבר על 200 אלף יהודים נוספים לירושלים — חוון-ביעותים של שיכונזיציה של עיר הקודש, שיכונים מול הר-הבית, „ירושלים שיכונים סביב לה“.

מי אמר, שבירת ארץ-ישראל חייבת להיות כרך פואן, מין שיקאגו של המזרח-התיכון, מין ברוקלין שעל הריי-הודו? מי אמר שגדולתה של ירושלים לא תימדד ביופיה, לא בייחודה, לא ברוחה — אלא במיספר המכונניות הפול'טות-עשן בה, בסטאטיסטיקות של יחידות דיור?

בן השטן, אבי האסון

אני הצבעתי בעד איחודה של ירושלים, אבל לא בעד

את שמה של ממלכה אחרת. אבל, מה שנעשה שם הוא שיכון רחב-ממדים, עיר חדשה, קרייה חדשה — התנחלות נוסח-הברון שאין דנים בה, אין מדברים עליה, ושתוצאו תיה עלולות להיות גרועות עוד יותר.

משהו קורה בבית-אל. בשקט. בציועה. ב' עורמה.

אני מבקש לדעת, כבוד השר — האם ידוך במעשה הזה? אם כן, מי הסמיך את הדבר? האם היתה על כך החלטה ממשלתית?*

הרפתקה קנאית

על חשבון מי?

ולבסוף — חברון.

מיליונים יוקדשו לשיכונזיציה של עיר זו — התנחלות

„ירושלים שיכונים סביב לה“ — האם תיראה העיר כמו פומפומאז' זה?

שלידתה בפריקת-עול של קנאים יחידים, המשכה בהתחרות בין שרים על התואר „מר חברון“, וסופה בהגפת גרון על הסיכוי היחיד לשלום בין שני העמים.

מניין יבואו המיליונים האלה? מן השיכונים לזוגות צעירים? מן השיכונים הדרושים לפת' רון מצוקתן הממאירה של משפחות מרובות-ילדים? מבתי-יחולים? מגניילדים?

מרדכי פורקים: — — — (לא נקלט בפרוטוקול)
אורי אבנרי: האם זהו המחיר שיש לשלם עבור הרפתקה פוליטית עגומה, נוסף על כל שאר המחירים?

בניין העם, בניין החברה

למשרד השיכון יש משימה מרכזית בבניין הארץ, בבניין העם, בבניין החברה הישראלית.

מעשיו לובשים דמות של אבן ובטון, ויש להם השלכות על כל מיבנה חיינו, על עתידנו הלאומי והביטחוני והפוציאלי והכלכלי.

הלחאי והשר ועוזריו יבינו את מלוא היקף האחריות העצומה המוטלת עליהם — אחריות החורגת בהרבה מת' חום הסטאטיסטיקה.

* בדברי התשובה שלו, התעלם השר זאב שרף משאלה זו.

השיכונזיציה שלה. הצבעתי בעד שמירת ירושלים המאוחדת כבירת הארץ.

אני מוכן להצביע בכל רגע למען צמיחתה האורגנית, הזהירה, בתנאי שבוניה יגשו ל' מלאכה כיראת-כבוד, כיוועם כי קטוננו מול 160 הדורות המביטים אליהם מאבניה של ירושלים.

בולמוס ההשחתה של ירושלים מתעטף באיצטלה של צו לאומי. איזה צו לאומי יש כאן? ירושלים היא בירתם של שני עמים ושלוש דתות. היא יכולה להיות, היא צריכה להיפת, סמל איחודם ושותפותם.

עובדות-מוגמרות, כביכול, שכל כוונתן היא לדהוק את רגלי העם השני, להפוך את ירו-שלים לעירו של עם אחד — עלולות לגרום בכייה לדורות ולהפוך את עיר-השלום לסמל של חורבן-השלום.

גם מבחינה זו — ניגשנו בחרדת-קודש אל בניני ירר שלים, חרדת-קודש מול פני האחריות. אם התפזון הוא בן השטן, הרי בירושלים הוא אבי-האסון.

התנחלות בעורמה

ומירושלים נצפין לבית-אל וגדרים לחברון. ייתכן שאין הדבר נושא את שלט משרד-השיכון, אלא